

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้และความเจริญของบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างองค์ความรู้ที่ต่อเนื่องกันให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของเยาวชนให้คิดเป็น ทำเป็น มีทักษะในการจัดการ มีคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม การจัดการศึกษาทุกระดับคือการให้ความรู้ และทักษะทางปัญญาแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่ยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ (รุ่ง แก้วแดง, 2541, คำนำ) และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี แต่การจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับบทบาทและคุณลักษณะที่ดีของครูในด้านต่าง ๆ เช่น คุณลักษณะด้านการสอนของครูสามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของทางการเรียนของนักเรียน การจัดกิจกรรมในห้องเรียนสามารถชี้แนะเสริมแรงให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้น บุคคลที่จะประกอบอาชีพครูจึงต้องตระหนักในความเป็นครู ประพฤติตนให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่กำหนดกรอบให้ครูยึดถือปฏิบัติตาม โดยเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ครูต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2537) ครูจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการให้การศึกษาแก่เยาวชนที่จะสร้างเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการสอนและการปฏิบัติค่อนักเรียนอย่างถูกต้องตามหลักการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มองไกล ใจกว้าง และใฝ่ดี การที่ครูจะพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวได้ ครูจะต้องพัฒนาตนเองให้มีหลักการ มีอุดมการณ์ มีใจรักในการสอน ใฝ่หาความรู้และสร้างความรู้จากความเป็นจริง ถ้าครูขาดการพัฒนาตนเองครูก็ไม่สามารถที่จะพัฒนานักเรียนไปสู่จุดหมายได้ (ณรงค์ รอดพันธ์, 2542, หน้า 37) ครูจึงต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการ มีทักษะและประสบการณ์ในการสอน มีความสามารถในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปบูรณาการใช้ในการชีวิตประจำวันได้ นอกจากครูจะมีความรู้และทักษะในการสอนที่ดีแล้ว การรับรู้ความสามารถในตนเองของครูก็นับว่าเป็นกลไก

ที่สำคัญประการหนึ่งที่เชื่อมโยงความรู้ และทักษะกับพฤติกรรมการสอนของครูให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูที่มีความรู้ความสามารถอาจไม่ประสบความสำเร็จในการสอน ถ้าเขาไม่รับรู้อำนาจความสามารถที่มีอยู่ แมคดักซ์ และสแตนเลย์ (Manddus & Stanley, 1986, p. 12) กล่าวว่า ในบรรดาผลของการกระทำที่บังเกิดผล ไม่มีกลไกใดสำคัญไปกว่าความเชื่อในความสามารถของตน แม้ว่าความรู้และทักษะจะเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จก็ยังไม่เพียงพอ เพราะบุคคลมักไม่ปฏิบัติให้ดีที่สุด ถ้าเขาไม่มีความเชื่อว่าเขาสามารถกระทำได้ ซึ่งหมายความว่า การที่บุคคลมีความสามารถอย่างไร ไม่สำคัญเท่ากับการที่บุคคลรับรู้ว่าเขามีความสามารถอย่างไร อาจกล่าวได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสำคัญเท่ากับความสามารถที่มีอยู่หรืออาจมากกว่าความสามารถที่มีอยู่ก็ได้

การรับรู้ความสามารถในตนเองของครู เป็นกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) ที่เป็นตัวกลางระหว่างความรู้และการปฏิบัติ หรือเป็นแรงจูงใจ (Motivational Construct) ที่มีอิทธิพลต่อความพยายามในการสอน การตั้งเป้าหมายและระดับความมุ่งมั่นที่มีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถในตนเอง การรับรู้ความสามารถในตนเองของครูที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลถึงคุณภาพการสอนที่แตกต่างกันด้วย โดยครูที่รับรู้ความสามารถของตนเองสูง เป็นครูที่เปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีความพยายามและอดทนกับนักเรียนที่เรียนรู้ช้าหรือมีปัญหาในห้องเรียน มีความกระตือรือร้นและมุ่งมั่นในการสอนให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน แตกต่างจากครูที่รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ ซึ่งส่วนมากเป็นครูที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติการสอนต่ำ มักจะเน้นในเรื่องระเบียบวินัยมากกว่าสอนเนื้อหา รับรู้อุปสรรคในการสอนว่าเป็นเรื่องใหญ่ ขาดความมั่นใจ และมักอ้างเหตุผลต่าง ๆ เช่น ขาดสื่อและอุปกรณ์การสอน ไม่มีเวลา ขาดความรู้ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถของนักเรียนต่ำ ทำให้คุณภาพการสอนด้อยลง นักเรียนจึงไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นอกจากนั้นยังพบว่า การรับรู้ความสามารถของครูมีความสัมพันธ์กับการปรับปรุงเพื่อดำเนินการตามแนวคิดการสอนใหม่ ๆ ให้เกิดการเรียนเพื่อความรู้ (Benz, 1992) รวมทั้งพบว่าการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูมีความสัมพันธ์กับความสนใจในการใช้กลยุทธ์การสอนให้ประสบความสำเร็จ (Emmer & Hickman, 1991) จากแนวคิดและความเชื่อนี้ได้นำไปสู่พฤติกรรม การแสดงออกของครูในทางบวก เช่น มีความมานะพยายามในการสอน พัฒนากิจกรรมให้มีความท้าทาย สร้างบรรยากาศในการเรียนให้เป็นไปทางบวกและพยายามกระตุ้นนักเรียนแต่ละคนให้มีความกระตือรือร้นสนใจการเรียน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ครูที่รับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะตั้งเป้าหมายที่สูง และท้าทาย มีความมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายมากกว่าครูที่รับรู้ความสามารถในตนเองต่ำ ในขณะที่ครูที่รับรู้ความสามารถในตนเองต่ำ จะขาด

ความพยายาม หือเท่าในการแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน ไม่เน้นใจในความสามารถของคนที่จัดการกับชั้นเรียน ความคุมพฤติกรรมนักเรียนอย่างเข้มงวด และลงโทษนักเรียนมากกว่าครูที่รับรู้ความสามารถของตนสูงซึ่งมีแนวโน้มที่จะใช้การ โน้มน้าวในเด็กมากกว่าการควบคุมเผด็จการ (Gibson & Dembo, 1984, p. 183; Warren & Payne, 1997, p. 308) จึงเกิดความพึงพอใจในตนเองต่ำ และคุณภาพการทำงานก็ลดลง

แบนดูรา (Bandura) กล่าวว่า ความเชื่อเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นกุญแจสำคัญของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล องค์กร และประเทศชาติ โดยบุคคลที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองสูง มักจะมีความคาดหวังในผลลัพธ์จากการกระทำกิจกรรมหรือพฤติกรรมสูงไปด้วย ขณะที่บุคคลที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองต่ำมักจะมีคาดหวังในผลลัพธ์จากการกระทำกิจกรรมหรือพฤติกรรมในระดับปานกลางหรือต่ำลงไปด้วยเช่นกัน (Bandura, 1997 b, p. 20)

การรับรู้ความสามารถในตนเองของครู จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูในทางบวก ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ แต่ในขณะเดียวกันครูก็มีการะงานเพิ่มมากขึ้นที่นอกเหนือจากการสอน เช่น งานธุรการ งานการเงิน หรือจำนวนชั่วโมงสอนมากขึ้น แต่ครูก็ยังมียบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาและเยาวชนของชาติให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ดังคำกล่าวที่ว่า “ครูคือเมล็ดพันธุ์แห่งความดี หากไปตกอยู่ที่ใด ก็จะทำให้ที่นั้นมีแต่ความดี ความเจริญ อุดมสมบูรณ์” (ประเวศ วะสี, 2532, หน้า 12) จากประสบการณ์ของผู้วิจัย (พ.ศ. 2553) สภาพสังคมในปัจจุบันมีข้อสังเกตว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ครูส่วนใหญ่ไม่สามารถปรับสภาพการเรียนการสอนของตนเองให้ตอบสนองต่อสภาพความเป็นจริงได้ ทำให้ครูขาดความมั่นใจในความสามารถของตนเอง ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพและไม่บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ การรับรู้ความสามารถในตนเองของครูจะสร้างแรงจูงใจให้ครูมีความมานะพยายามและอดทนมากยิ่งขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น มีคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ความสามารถในตนเองของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ความสามารถของนักเรียนเกี่ยวกับคุณภาพการสอนของครู (Raudenbush, Phumirai, & Kamali, 1992)

จากแนวคิดการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูได้นำไปสู่การการสร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูอย่างหลากหลาย อาร์เมอร์ และคณะ (Tschannen-Moran, Hoy, & Hoy, 1998 citing Armor et al., 1976) และองค์การอาร์เอเอ็นดี (RAND organization) ได้ศึกษา

การรับรู้ความสามารถในตนเองของครูเป็นครั้งแรกในปี 1976 โดยใช้แบบสอบถามที่อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ รอตเตอร์ (Rotter's Social Learning Theory) ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังในการเสริมแรงเกี่ยวกับอิทธิพลภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน กิบสันและเด็มโบ (Gibson & Dembo, 1984) ได้เสนอมาตรวัด ที่เรียกว่า “Teacher Efficacy Scale” เป็นเครื่องมือวัดการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูที่พัฒนาจากแนวคิดของแบนคูรา มาตรวัดนี้ได้วัดการรับรู้ความสามารถของครูใน 2 มิติคือ ความสามารถในการสอนของบุคคล (Personal Teaching Efficacy: PTE) และความสามารถในการสอนทั่วไป (General Teaching Efficacy) เอ็มเมอร์และฮิคแมน (Emmer & Hickman, 1991) ได้พัฒนาแบบวัด กิบสันและเด็มโบ (Gibson & Dembo, 1984) เพื่อตรวจสอบการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูในการจัดการเรียนและการจัดระเบียบในชั้นเรียน และมีงานวิจัยอีกจำนวนมากที่ได้สร้างเครื่องมือวัดการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าแบบวัดใดมีความเหมาะสมมากที่สุด ดังนั้นแบนคูรา (Tschannen-Moran, Woolfolk Hoy, & Hoy, 1998, p. 21 citing Bandura, 1997) จึงได้สร้างแบบวัดที่มีชื่อว่า “Teacher Self-efficacy Scale” ซึ่งวัดองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู 7 ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านการตัดสินใจ ความสามารถด้านการใช้แหล่งทรัพยากร ความสามารถด้านการสอน ความสามารถด้านการจัดระเบียบวินัย ความสามารถด้านสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครอง ความสามารถด้านสร้างความร่วมมือจากชุมชน และความสามารถด้านการสร้างบรรยากาศทางบวกในโรงเรียน แบบวัดการรับรู้ความสามารถของครูดังกล่าวเป็นการวัดความสามารถในการปฏิบัติงานแต่ละด้านของครูอย่างไม่เฉพาะเจาะจง และเพื่อให้เกิดประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง ในการวัดการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูจึงควรประเมินความสามารถที่จะปฏิบัติงานในกิจกรรมที่แตกต่างกันไป

ด้วยเหตุที่การรับรู้ความสามารถในตนเองของครู เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม รวมทั้งมีผลต่อการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ของครูดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาแบบการวัดการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูตามแนวคิดของแบนคูรา (Tschannen-Moran, Woolfolk Hoy, & Hoy, 1998, p. 21 citing Bandura, 1997) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู ผลจากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู สามารถนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองในการพัฒนาการสอน เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

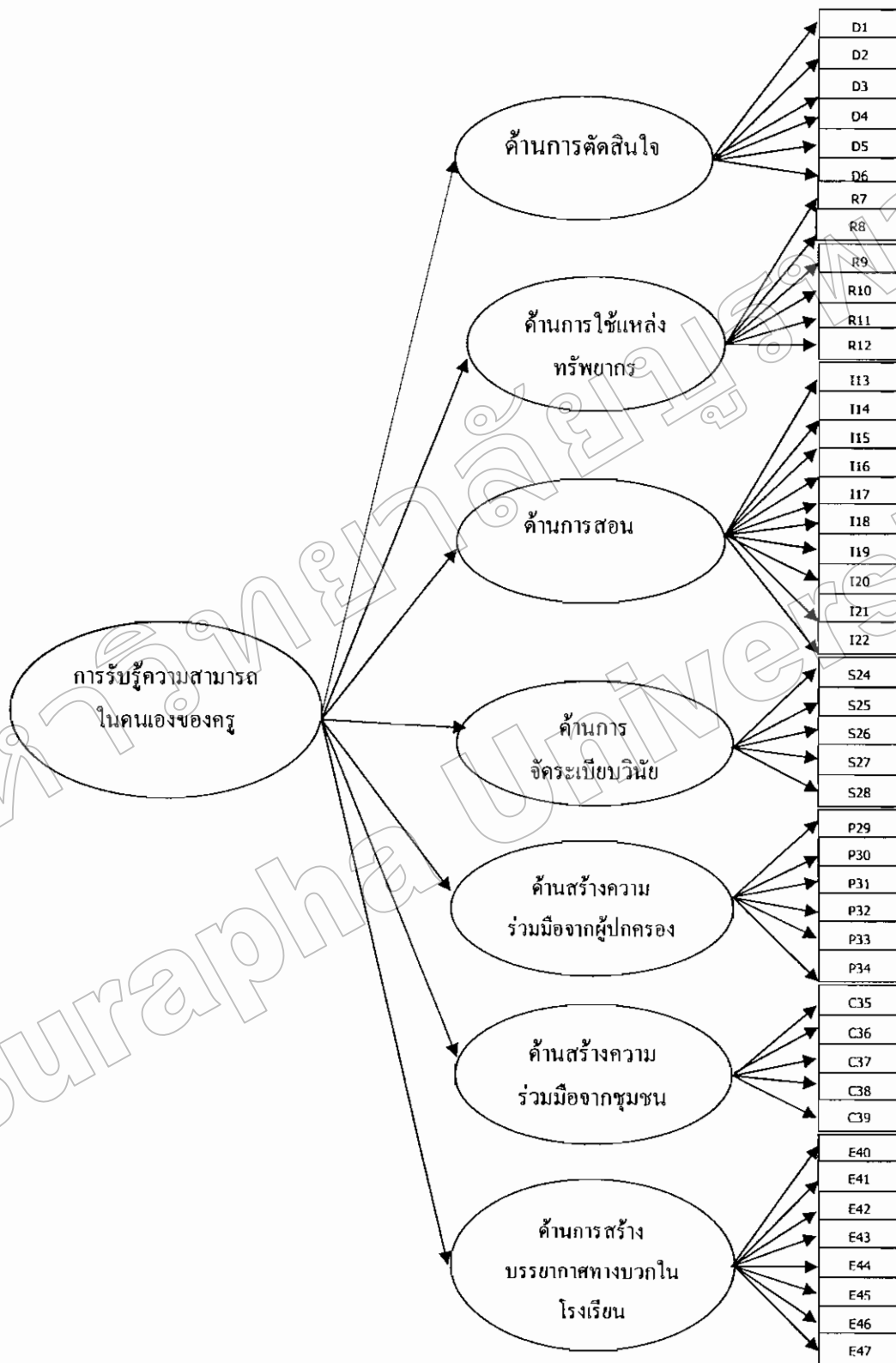
1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบสมมติฐานการรับรู้

ความสามารถในตนเองของครูกับข้อมูลเชิงประจักษ์

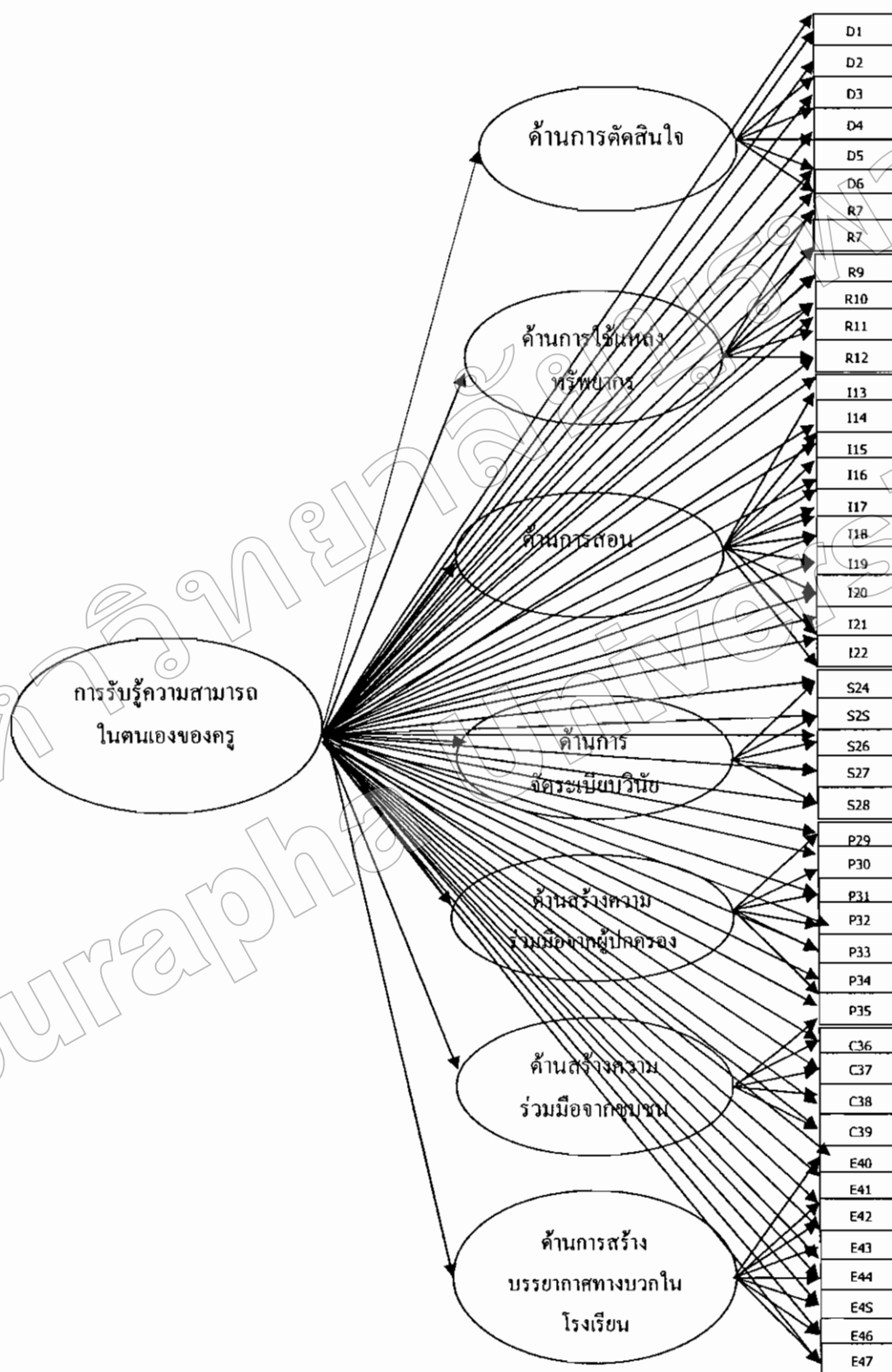
กรอบแนวคิดในการวิจัย

แบนดูรา (Bandura, 1997 b, p. 3) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของครูเป็นการประเมินความสามารถของครูเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะนำนักเรียนไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางบวก ส่งผลต่อการเลือกกระทำพฤติกรรม การใช้ความพยายามและความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ จากงานวิจัยแบนดูรา (Tschannen-Moran, Woolfolk Hoy, & Hoy, 1998, p. 21 citing Bandura, 1997) ระบุว่า การรับรู้ความสามารถในตนเองของครูสามารถวัดได้จากการปฏิบัติงานในแต่ละด้านของครู 7 ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านการตัดสินใจ ความสามารถในการใช้แหล่งทรัพยากร ความสามารถด้านการสอน ความสามารถด้านการจัดระเบียบวินัย ความสามารถด้านสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครอง ความสามารถด้านสร้างความร่วมมือจากชุมชน และความสามารถด้านการสร้างบรรยากาศทางบวกในโรงเรียน

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู โดยกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า การรับรู้ความสามารถในตนเองของครู ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ ความสามารถด้านการตัดสินใจ ความสามารถด้านการใช้แหล่งทรัพยากร ความสามารถด้านการสอน ความสามารถด้านการจัดระเบียบวินัย ความสามารถด้านสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครอง ความสามารถด้านสร้างความร่วมมือจากชุมชน และความสามารถด้านการสร้างบรรยากาศทางบวกในโรงเรียน โดยมีโมเดลเชิงสมมติฐานองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู 2 โมเดล แสดงดังภาพที่ 1 และ 2

ภาพที่ 1 โมเดลสมมติฐานองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูที่ได้รับอิทธิพลจาก
องค์ประกอบเฉพาะ (S – factor)

ภาพที่ 2 โมเดลสมมติฐานองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูที่ได้รับอิทธิพลจาก
องค์ประกอบเฉพาะ (S – factor) และองค์ประกอบทั่วไป (G – factor)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้องค์ประกอบการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางในการประเมินการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู ที่สามารถนำไปใช้วัดความสามารถในการปฏิบัติงานของครู
3. โรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาและส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู 7 ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านการตัดสินใจ ความสามารถในการใช้แหล่งทรัพยากร ความสามารถในการสอน ความสามารถในการจัดระเบียบวินัย ความสามารถด้านสร้างร่วมมือจากผู้ปกครอง ความสามารถด้านสร้างร่วมมือจากชุมชน และความสามารถด้านการสร้างบรรยากาศทางบวกในโรงเรียน
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูใน โรงเรียนเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2552 จำนวน 4,938 คน
3. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2552 รวมทั้งสิ้น 21 โรงเรียน จำนวนครูทั้งสิ้น 420 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรับรู้ความสามารถในตนเอง (Self-Efficacy) หมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าตนมีความสามารถที่จะจัดระบบและกระทำการกิจกรรมเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลว่าบุคคลจะมีวิธีการกระทำอย่างไร มีความพยายามเพียงใด อดทนต่ออุปสรรค และความล้มเหลวได้มากน้อยเพียงใด มีแบบแผนการคิดที่จะจัดวางแผนหรือให้กำลังใจตนเอง มีความเครียดเพียงใดในการจัดการกับเหตุการณ์ที่ยากลำบาก
2. การรับรู้ความสามารถในตนเองของครู (Teacher Self-Efficacy) หมายถึง ความเชื่อของครูเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการจัดการและการบรรลุความสำเร็จในการปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนในบริบทใดบริบทหนึ่ง ซึ่งเป็นการคาดคะเนการกระทำในอนาคต
3. ความสามารถด้านการตัดสินใจ (Efficacy to Decision Making) หมายถึง การเลือกที่

จะคิด และปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งจากทางเลือกหลาย ๆ ทางที่เป็นไปได้ อย่างมีกระบวนการ โดยสิ่งหรือวิธีการที่เลือกนั้นย่อมได้รับการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วว่าถูกต้องเหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. ความสามารถในการใช้แหล่งทรัพยากร (Efficacy to School Resources) หมายถึง แนวคิดและวิธีการปฏิบัติในการบริหารจัดการข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ ที่นำมาใช้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในเกิดประโยชน์สูงสุด

5. ความสามารถในการสอน (Instructional Self-Efficacy) หมายถึง การประเมินความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และประสบความสำเร็จในการเรียน

6. ความสามารถในการจัดระเบียบวินัย (Disciplinary Self-Efficacy) หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบของบุคคลซึ่งกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามกฎระเบียบของสังคมเพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนเอง และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม และประเทศชาติ

7. ความสามารถในการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง (Efficacy to Enlist Parental Involvement) หมายถึง แนวคิดและการใช้การปฏิบัติในการสร้างสัมพันธที่ดีเพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็ก ตั้งแต่ร่วมคิดวางแผนร่วมดำเนินงานและแก้ไขปัญหา ตลอดจนร่วมชื่นชมยินดีกับผลสำเร็จที่ได้ส่งเสริมพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กทุก ๆ ด้านอย่างสมบูรณ์

8. ความสามารถในการสร้างความร่วมมือกับชุมชน (Efficacy to Enlist Community Involvement) หมายถึง แนวคิดและการใช้แนวปฏิบัติในการขอความร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ขอมรับความคิดเห็นความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชนและร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา

9. ความสามารถในการสร้างบรรยากาศทางบวกในโรงเรียน (Efficacy to Create a Positive School Climate) หมายถึง แนวคิดและการปฏิบัติที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานร่วมกันโดยรวมในโรงเรียน อันเป็นลักษณะที่แสดงถึงความสัมพันธ์ เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหาร ครูผู้สอน เพื่อนร่วมงาน ในการสนับสนุนช่วยเหลือครู เพื่อให้ปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ

10. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) หมายถึง การจำแนกลักษณะและศึกษารายละเอียดเพื่อสำรวจและระบุองค์ประกอบ เพื่อตรวจสอบทฤษฎีที่ใช้

เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และตรวจสอบว่าข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับโมเดล
การวิจัยโดยการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลองค์ประกอบ

11. ข้อมูลเชิงประจักษ์ หมายถึง สารสนเทศที่เก็บจากแหล่งข้อมูลโดยตรง หรือจาก
ประสบการณ์ ไม่ใช่ข้อมูลที่ได้จากการนึกคิดหรือสมมติขึ้น โดยได้จากปริมาณของตัวแปรที่ใช้ใน
การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถในตนเองของครู